

GONIEC KRAKOWSKI

Redakcja i Administracja
Kraków, ul. Dunajewskiego Nr. 7.
Telefon 2502. — P.K.O. Nr. 140.011.

20M

BEZPARTYJNY DZIENNIK ILUSTROWANY

Prenumerata wynosi w Krakowie miesięcznie **M 480** —, z odnośzeniem do domu **M 520** —, Zamiejscowa **M 540** —, Zagranicą **640** —.

Ogłoszenia. Wiersz nonparelowy w zwykłych ogłoszeniach Mk 30. — Układ tabelaryczny Mk 40. — Drobne od wyrazu Mk 10. — Matrymonialne i korespondencja pryw. Mk 15. Nacelane Mk 70. — Nekrologi Mk 40. — Komunikaty po kronice Mk 90. — Głosy społ. i dział ekonomiczny Mk 90. — Na i stronie lub przed tekstem Mk 120. — Ogłoszenia zagran. 50% drożej. Załączniki przyjmuje się wedle umowy. Wszelkie komunikaty należy nadsyłać **wprost** do Admin. „Gonia Krakowskiego”. Komunik. przesyłanych Redakcyi uwzględnić się **nie będzie**.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Redaktor naczelny: Stanisław Zachariasiewicz.

Nr. 45.

Kraków, wtorek 14. lutego 1922 r.

Rok V.

Uroczysta koronacja Piusa XI w obecności 52 kardynałów.

Rzym. (PAT.) Dnia odbyła się tu uroczysta koronacja papieża Piusa XI. Od godziny 4 rano tłumy zaczęły zalegać plac św. Piotra. O godzinie 6 otworzono wrota Bazyliki, którą w ciągu 15 minut wypełniły kilkudziesięciotysięczne tłumy. Na placu zgromadziło się w tym czasie blisko 100 tysięcy osób. O godz. 9, w obecności rodziny papieża, przedstawicieli ciała dyplomatycznego, oraz władz miejskich, rozpoczęły się ceremonie koronacyjne. Wchodzącego papieża powitał arcybiskup Bazyliki kardynał Merry Del Val. O godzinie 10 wyruszył wspaniały orszak papieski.

Na mszy św., odprawionej przez Ojca św., obecnych było 52 kardynałów. Modły na intencję koronacji odprawili kardynałowie: Vanutelli, Vinc i de Lai. O godzinie 11 po mszy św. kardynał diakon Bisletti włożył tyarę na głowę papieża.

za. Wszyscy kardynałowie ucałowali rękę i stopę papieża, który udzielił błogosławieństwa.

Rzym. (PAT.) Ag. Stefani. Po odbyciu ceremonii koronacyjnej Ojciec św. złoży zewnętrzną Bazylikę udzielił błogosławieństwa zebrany przed świątynią tłumom. Wojsko prezentowało broń. Tłumy manifestowały entuzjastycznie na cześć Papieża.

Co zamierza uczynić papież.

Berlin. (PAT.) Dzienniki zamieszczają depeszę „Telegraphen Union” z Rzymu, że papież zamierza nadać godność kardynalską nuncyuszom w Berlinie, Madrycie i Paryżu. Prócz tego pojawiła się pogłoska, że kardynał sekretarz stanu Gaspari tylko przejściowo piastuje ten urząd i że następcą jego ma zostać jeden z powyższych trzech nuncyuszów.

Magistracki wynalazek w Krakowie.

(Objaśnienie wewnątrz numeru na str. 3).

Sejm wileński przed decydującą uchwałą.

Wilno. (PAT.) Po odczytaniu uzgodnionego projektu formuły orzeczeniowej pos. Federowicz motywował poszczególne punkty i prosił o uchwalenie przedstawionego wniosku orzeczeniowego (oklaski).

Marszałek w sprawie sprostowania udzielił głosu p. Chomińskiemu.

Następnie w imieniu PPS zabiera głos pos. Zaszewski, który podkreśla, że z całym poczuciem odpowiedzialności staje przed tak ważną decyzją, mającą zapisać w sprawie losów Ziemi Wileńskiej. Rozumie, ciągnął dalej mowca, że naszym obowiązkiem jest dążyć do tego, aby wkroczyć na drogę wyszukania wspólnej formuły. Klub PPS, pragnąc uniknąć nieporozumienia i podkreślić swoje dążenia wnosi swoją deklarację (mowca odczytuje ją). Jasnym jest, że to co łączyło nas z Rosją było wyrazem gwałtu i nieprawości i narzuconej nam przemocy. — Wszystko, co mieliśmy od Rosji łączyło się z pojęciem wielkiego nieszczęścia, które kraj nasz odrzucił o całe stulecie od zachodu. — Mowca zgłaszając wniosek orzeczeniowy PPS wzywa do zapomnienia o różnicach, jakie dzielą społeczeństwo, gdyż uchwała Sejmu przeznaczona jest na zewnątrz, a nie dla Polski. Następnie mowca odczytuje rezolucję orzeczeniową i uzasadnia jej punkty. Wychodząc z założenia klasy proletaryckiej mówił poseł Zaszewski, jako podstawy całego narodu i podstawy rozwoju ca ego państwa, dążymy i chcemy nawiązać łączność z państwem polskim. Wiemy, że w przeciwieństwie do innych państw Polska jest czynnikiem pokoju i dla tego przystępując do Polski wzmocnimy czynnik pokoju tak dotrze dla naszego kraju jak i dla całego świata. Nie wolno odbiadywać tych rzeczy, które żyć nie przetrwał. W Polsce widzę symbol odrodzenia i życia, widzę waleczną obronę wyzwolonych narodów i ludów. Idźmy po tej linii, którą historia nakreśliła dla przyszłej Europy i świata.

Marszałek udzielił głosu posłowi Federowiczowi, który daje wyjaśnienia w sprawie sprostowania posła Chomińskiego.

Następnie zabiera głos klub Odrodzenia pos. Stefan Mielkiewicz. Mowca nawią-

zuje do historii unii polsko-litewskiej i w dalszym swem przemówieniu wypowiada się za zbliżeniem polsko-litewskim. Mowca wypowiada się przeciwko uzgodnionej formule i proponuje przyjęcie formuły swego klubu, którą odczytuje.

Po oświadczeniu marszałka, że dyskusja generalna nad wnioskiem komisji politycznej odbędzie się w poniedziałek posiedzenie zamknięto.

Delegat rządu polskiego Sołtan za autonomią Wileńszczyzny.

Lwów. (AW). „Kuryer Lwowski” zamieszcza

Konieczność zbliżenia się Litwy do Polski.

Zapowiada je prezydent min. Galwanauskas.

Kowno. (PAT.) Prezydent ministrów Galwanauskas złożył na radzie ministrów oświadczenie, w którym zaatakował Polskę za jej politykę w sprawie wileńskiej, jednocześnie jednak wypowiedział się za koniecznością zbliżenia Litwy do Polski. Dalej powiedział Galwanauskas, że Litwa solidaryzuje się z dążeniami mocarstw w sprawie ustalenia pokoju i życia gospodarczego. Jako suwerenne państwo Litwa jest gotowa współdziałać czynnie w dążeniach pokojowych. Litwa chce zlikwidować walutę Olerostu, dokończyć obrachunku z Niemcami w sprawie szkód wojennych i stosunek z tym państwem

wiadomość z Warszawy, jakoby delegat rządu polskiego w Wilnie, b. wojewoda warszawski. Sołtan, miał się oświadczyć za udzieleniem Wileńszczyźnie autonomii. Sołtan miał zaznaczyć, że nie widzi możliwości zunifikowania Wileńszczyzny z Polską ze względu na zbyt silne różnice między obu tymi krajami zachodzące.

uregulować. Względem Rosji Litwa ściśle trzymać się będzie układów pokojowych.

Wystawa polskiej propagandy przedwyborczej w Kownie

Kowno. (AW). Rząd kowieński zorganizował poufną wystawę polskiej propagandy przedwyborczej, przeprowadzonej w Wilnie przed wyborami sejmowymi. Wystawa zawiera druki i plakaty. Wystawa jest niedostępna dla ogółu publiczności, zwiedzać ją można tylko na zasadzie i miłych zaproszeń.

Liczne aresztowania w Gliwicach.

Dokonały ich władze koalicyjne. — Na tropie spisku niemieckiego.

Katowice. (PAT.) W związku z wypadkami w Gliwicach władze koalicyjne aresztowały także starszego radcę górniczego z huty państwowej w Gliwicach Wehnera, starszego radcę rządowego Rosenthala naczelnika państwowych warsztatów kolejowych w Gliwicach, oraz inżyniera Herolda jednego z szefów huty Huleczyńskiej. Ra-

zem aresztowano około 30 osób, podejrzanych o współdziałanie w tajnym przechowywaniu broni i w zapadzie na wojska francuskie w Gliwicach. Wyjechali niespolizowanie do Niemiec i nie powrócili dotychczas na swe stanowiska. generalny dyrektor huty Huleczyńskiej Preuner starszy sekretarz warsztatów kolejowych Mayer

(byli oficer niemiecki) oraz inżynier Moelins (również byli oficer niemiecki). Jak stwierdzono, stawiali oni dowództwo gliwickiego Oreggezu. Uciekło również do Niemiec kilku innych inżynierów i starszych mistrzów warszta-

tów kolejowych i huty Huleczyńskiej wmiestanych w działalność organizacji wojskowej w Gliwicach. Aresztowani będą stawieni przed specjalnym kandydyntnym sądem wojskowym w Gliwicach.

ture niemiecką. W tym celu naczelne dowództwo chciało porozumieć się z przedstawicielami armii i naznaczyło konferencję na dzień następny, t. j. 9 listopada.

W oznaczonym dniu znalazł się Kabisch w Spaa, siedzibie naczelnego dowództwa. Już w czasie śniadania oświadczył jakiś wimberski generał, że Niemcy południowe żądają abdykacji cesarza, widząc w nim przeszkodę do zawarcia pokoju. O godzinie 10 zgromadzili się delegaci w salach naczelnego dowództwa. Było ich wielu, jednak brakło reprezentantów niektórych armii, jak mówiono z powodu znacznych odległości.

Zjawił się wręcz Hindenburg, poważny i przynębiony. Szef sztabu skrośli w krótkim przemówieniu grozę położenia, ujmując je w te słowa: „Polozenie wojskowe stało się wskutek upadku Austrii rozpaczliwym. Włosi bezkarnie mogą wkroczyć do Niemiec południowych, gdyż nie mamy rezerw, któreby można im przeciwstawić. Z tego powodu musimy zgodzić się na zawieszenie broni, poddając się zupełnie deklatyw nieprzyjaciela.

Gdyby armia chciała przeciwstawić się żądaniom abdykacji, to wypadłoby równocześnie walczyć na dwa fronty: na tyłach i przed sobą. A teraz pytanie do każdego z poszczególnych dowódców: „Czy może pan dać odpowiedź takie zapewnić, że oddział pański jest w stanie wziąć udział w takiej imprezie i że pozostanie pewnie w ręku dowódców, a nie przejdzie na stronę rewolucyjną?”

Na zadane pytanie mała tylko garstka dała odpowiedź potwierdzającą. Kabisch twierdzi, że nie dlatego by niepewni byli swych wojsk, ale że zlekli się wojny domowej.

W końcu Kabisch oświadcza, że przy odpowiadaniu na zadane pytanie pozostawiono oficerom furtkę do omińnięcia niewygodnej odpowiedzi wprost na postawione pytanie. Dano im do zrozumienia, że za odpowiedź starczy oświadczenie: „Nie przyszliśmy tu po to by ci rad udzielić, ale, by wysłuchać rozkazów: każ nam życie dać za utrzymanie dyscypliny — jesteśmy gotowi. Orzeczeń politycznych nie umiemy i nie chcemy wydawać. Odpowiedzialności, ciążącej na tobie nie wolno ci przerzucać na nas!”

Z tej furaki jednak nie skorzystał nikt, czy to dlatego, że przyzwyczajeni do milczącego wykonywania rozkazów i ślepo wierzący Hindenburgowi, nie potrafili jej znaleźć — czy też może wogóle szukać jej nie chcieli.

Francuzi dla repatriantów polskich.

Utworzono komitet pod patronatem Milleranda.

Paryż. (PAT.) Komitet pomocy dla repatriantów polskich powracających z Rosji, utworzony pod patronatem prezydenta Milleranda i pod przewodnictwem p. Zamojskiej, organizuje w dniu 14 bm. w Operze Paryskiej dobroczynne przedstawienie galowe.

Benesz z Paryża pojedzie do Londynu.

Paryż. (PAT.) Havas. Dnia 12 bm. przybędzie tu Benesz, który będzie na świadaniu u Poincaręgo. Obaj prezydenci ministrów odbędą konferencję w sprawie konferencji genuńskiej, a także i w sprawach finansowych. Benesz uda się następnie do Londynu.

Votum nieufności dla kanclerza Rzeszy.

Berlin. (PAT.) Na wczorajszym posiedzeniu parlamentu zgłosili votum nieufności dla kanclerza rzeszy niezależni socjaliści, komuniści oraz nacyonalisci. Nacyonalisci uzasadniali swoje votum nieufności słabością rządu i niedostateczną opieką nad „wiernymi“ urzędnikami. Niemiecka partya lud. zarzucała kanclerzowi, iż rozporządzenia prezydenta Eberta w sprawie zwalczania strejku nie zastosował w odpowiedni sposób i wdał się w pertraktacje ze strejkującymi kole-

jarzami. Na wszystkie te zarzuty odpowiadał kanclerz, że prostem odrzuceniem tego votum nieufności sprawa nie może być załatwiona i że konieczne jest dla niego jasne votum zaufania. W dalszym toku rozprawy cełowcy, demokraci i socjaliści większości zgłosili wniosek ufnosci. Centrowiec Mark zgłosił wniosek o odroczenie głosowania, który to wniosek został przyjęty przeciwko głosom radykalnej lewicy. Głosowanie odbędzie się we środę.

Sazonow, Poincare i Izwolskij.

Odpowiedzialność dyplomacyi rosyjskiej za wojnę.

Paryż. (PAT.) Sazonow nadesłał z Warszawy pismo do „Tempsa“ w sprawie ogłaszanych w prasie niemieckiej artykułów powołujących się na niego przy oskarżaniu Poincaręgo i Izwolskiego. Sazonow w liście swym pisze: Ponieważ Izwolski już nie żyje — łatwo go oskarżać. Poincarę nie omieszkał udzielić wyjaśnienia co do stawianych mu zarzutów. Co się zaś tyczy osoby samego pana Sazonowa to zaznacza on, że jeżeli zdecydował się przerwać milczenie, to dla tego, że dzienniki niemieckie zamast uspakajając opinię — denarwują ją tylko swemi rzekomymi rewelacyami. Rozsiewane również pogłoski o charakterze kalumnii wprowadzają w błąd

opinię co do roli jaką odgrywał ambasador rosyjski we Francyi przed samym wybuchem wojny. P. Sazonow oświadcza, że niebawem ogłoszona zostanie korespondencya między nim a Izwolskim z okresu poprzedzającego wojnę, które wyjaśni stanowisko i odpowiedzialność dyplomacyi rosyjskiej za wybuch wojny. Izwolskiego można oskarżać tylko o zbytnią czujność i ostrożność, atmosferą bowiem, w której pracował we Francyi, była taka, że nie sprzyjała bynajmniej żadnym zamierzeniom wojennym i narażała tylko Izwolskiego na niebezpieczeństwo oskarżenia go o propagowanie w Rosyi hasła naruszenia pokoju światowego.

Chwila bieżąca.

Kalendarzyk:

Katarzyny
Wschód słońca: 8:16
Zachód słońca: 6:14
Długość dnia: 9:24

13
Lutego

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO.

Poniedziałek: „Pan obrońca“.
Wtorek: „Pan obrońca“.

TEATR OPERA I OPERETKA

Poniedziałek: „Madame Butterfly“.
Wtorek: „Królowa cyrku“.

TEATR KATELA

Wtorek: „Starzy i mlodzi“.

OPERA W OWOCEI

Poniedziałek: „Krowoderskie Zuchy“.
Wtorek: „Krowoderskie Zuchy“.

WYKŁADY ZWIĄZKU LITERATÓW W DOMU ARTYSTÓW (PLAC ŚW. LUCJA)

Wtorek, prof. Józef Flach: „Co starzy zarzucają mlodym, a co mlodzi starym?“

REPERTUAR

Uciecha wielka sensacya artystyczna — fenomenalny polski film, dramat „Strza“
Zachęta Dramat „Zakazany owoc“ — zdjęcia z Pompei, Syrakuz, Katanii
Promień Występ Gunnar Tolnaesa „Ulabienica Maharadzy“ III ser

— 000 —

BOHATER CYRKU

nowe awantu niez przygody artysty-skrabaty
EDDIE POLO
w Kinoteatrze „Warszawa“ (Stradom 15)

Czy się odbędzie konferencja genuńska?

Paryż. (PAT.) Wczoraj w Londynie nie było jeszcze wiadomości, kiedy rząd angielski odpowie na memoriał francuski w sprawie konferencji w Genul. Przypuszczać należy, że odpowiedź ta nastąpi dopiero po dłuższym stosunkowo czasie i że będzie odmowna, jeżeli chodzi

o odroczenie konferencji genuńskiej. Jak słychać z otoczenia Lloyd'a George, stoi on na stanowisku, że nie należy tracić czasu w dążeniu do przywrócenia równowagi gospodarczej, więc termin otwarcia konferencji genuńskiej musi być w dalszym ciągu utrzymywany.

Epidemie, głód i rabunki w Rosji.

Charków. (AW.) Dzienniki donoszą o srożeńiu się epidemii w zastraszający sposób zwłaszcza na prowincyi. Szczególniej groźnie występuje tyfus plamisty i brzuszný a nawet cholera.

Charków. (AW.) Z gubernii nikolajewskiej donoszą o coraz częstszych napadach na rządowe i prywatne magazyny i sklepy zbożowe i spożywcze. Czynniki rządowe usiłują rabunki te przedstawić jako wyniki agitacyi prowokacyjnej skierowanej przeciw sowiecom, w istocie jednak są one wynikiem coraz to straszliwszego głodu.

Charków. (AW.) Trybunał rewolucyjny w

Staupolu skazał kilkunastu urzędników i żołnierzy miejscowej czerezwyczajki na karę śmierci przez rozstrzelanie za współudział w spekulacyi pewnym zrabowanym dwudziestosiemdiokaratowym brylantem.

Chłopi ukraińscy nie chcą sowieców.

Luck. (PAT.) Do Warszawy wyjechała delegacya 350 włościan ukraińskich z pogranicza polsko-rosyjskiego, celem uproszenia rządu polskiego, aby nie odstępywał kilka wsi nad Horyniem w południowej części powiatu krzemienieckiego Ukrainie sowieckiej.

Jak nastąpił zmierzch Wilhelma?

General pruski Kabisch podaje w „Koelnische Zeitung“ kilka interesujących szczegółów o ostatnich zdarzeniach przed ucieczką cesarza Wilhelma II. Dnia 8 listopada wezwano go do dowództwa armii, gdzie oświadczone mu co na-

stępuje: „Bolszewizm rozszcza się w Niemczech, ogniskiem jego jest Kolonia, kierownictwem w rękach marynarzy. Wobec tego myśleć nie można już o opozycie wobec sprzymierzonych, ale należy wszystko uczynić, by ratować kul-

Tajne bolszewicko-ukraińskie zebranie we Lwowie.

(d) Donoszą nam ze Lwowa, że przed pięciu dniami odbyło się tam tajne zebranie, w którym udział brał agitatorzy ukraińscy i bolszewicy. Zebranie to odbyło się w domu niejakiego Matusowa przy ul. Leśnej 1. 1. ogrodzonym wysokim parkanem. Matusow, Ukrainiec, jest wła-

ścicielem kawiarni „Pensans” przy ulicy Trzeciego Maja. W z braniu mieli brać udział także delegaci z prowincji, a w szczególności z Tarnopolu. Policya w tej sprawie prowadzi dochodzenia.

Skirmunt — Poincare.

Paryż. (PAT) Z okazji podpisania układów ekonomicznych francusko-polskich pomiędzy ministrem spraw zagranicznych Skirmuntem a prezydentem ministrów Poincarem nastąpiła wymiana depesz gratulacyjnych.

Admirał Borowski kandydatem na dyrektora portu gdańskiego.

Warszawa. (AW) Słychać iż polska delegacja w Radzie portowej w. m. Gdańska przedstawiła kandydaturę admirała Borowskiego na dyrektora portu gdańskiego.

Austria otrzymała kredyt.

Bordeaux. (PAT) Rząd francuski i angielski zgodzili się udzielić Austrii kredytu, który chociaż nie potrafił podnieść kraju na nogi, to przynajmniej powstrzymał spadek korony.

Zamaskowani i uzbrojeni bandyci.

(d) W okolicy Tarnobrzegu znowu pojawiła się jakaś banda zbójów, którzy dopuszczają się rabunków. Onegdaj w Zalesiu Górzyckim trzech zamaskowanych bandytów, uzbrojonych w rewolwery i karabiny, wtargnęło do domu Judy Reissa. Oddawszy jeden szrafa, sterylizowali domowników, poczem na szkodę Reissa i Feldmana zrabowali cenniejsze rzeczy, wyrządzając szkodę na pół miliona marek. Po rabunku zbiegli oni do pobliskiego lasu. Policya w Tarnobrzegu zarządziła w okolicy oblawę i jest nadzieja, że bandyci dostaną się w jej ręce.

— 000 —

Magistracki wynalazek w Krakowie.

(Do ilustracji tytułowej.)

(d) Wskutek ślizgawicy, jaka obecnie jest w Krakowie, przed tygodniem wymyślił się w magistracie projekt, aby mieszkańcy sprawili sobie autometry piaskowe, które ułatwiałyby bezpieczne przejście chodnikami, nie posypanymi piaskiem przez dozorców. Rycina tytułowa wskazuje, jak Krakowianie wyglądają będą z takimi automatami, pomysłu magistrackiego.

— 000 —

Guv de Chantepleure. 14

Ślub w aeroplanie

Przełożyła z francuskiego
Marya z Dzieduszyckich Komerowska.

— Do mnie... proszę bardzo... do mnie teraz... na szczęście... Czy panience podać skręcone, czy też składane... Proszę tylko skosztować... oba gatunki wysmienite!

„Składane” wyglądają, jak małe, gładko wyprasowane, chusteczki... A tak, jak dwa „białe” warte były tyle, co jeden „okrągły”, tak samo znów dwa „składane” równały się jednemu „skręconemu”. Było zaiste w czem wybiegać!

Lecz andruciki skręcone zawsze największą słusko znajdowały u Amy, bo one chrupały najgłośniej pod białymi ząbkami... I cała jej sukienka, obsypana bywała przy tej sposobności okruszynkami barwy złota.

Słodki smuk ciastek, o zapachu wanilii przypominał dziewczęciu od igle i miłe chwile, których jej umysł nie umiał już określić dokładnie nie dosięgła ona jeszcze owego wieku, w którym rozkoszą jest stawać się na pierwszą, lepse wspomnienia ponownie dzieckiem a nie wzięcia się jednak dla niej lata, kiedy to ma się uczucia wśród urywanych chwil i dla byle jakiej drobnostki, iż się nie całkowicie pożgnęła, poprzedzającą dorosłość.

Kerjeau, kupujący dzienniki w kiosku, ujrzał natychmiast Amy i zwrócił się ku niej gdy tymczasem, radzi ze sprzedaż swego towaru, chłopcy, zmykając prędko z ciężkimi pudłami na plecach, kłapali drewnianymi sandałami po bruku.

KOMISARZ URZĘDU EMIGRACYJNEGO przy Ministerstwie pracy i opieki społecznej dla spraw repatriacji urzęduje we wszelkich sprawach, dotyczących jeńców, uchodźców i reemigrantów w Magistraie, wydział VII, ul. Polska 8, od godz. 11 do 2 popołudniu. We wszelkich odnośnych sprawach należy tamże się zwracać.

Z MIEJSKIEJ OPERY I OPERETKI. W dzisiejszem przedstawieniu „Madame Butterfly” wystąpią w głównych rolach pp. Jettiméza, Zbigniew Czówna, Stepiński, Isakowicz, Mazanek i inni. Jutrzejszy wieczór przeznaczono na „Związek aktorów w Państwie polskiem”. Daną będzie „Królowa cyrku”, a świetną ta nowości i cel finansowy przedstawienia mający wzmoczyć fundusze tak pożytecznej organizacji, jak nie jest Związek aktorów, ściągnie niewątpliwie tłumy publiczności.

KONCERT E. TELMANY'EGO, który odbędzie się we wtorek 14 b. m., będzie jednym z najświetniejszych obecnego sezonu. Publiczność krakowska, która już w roku zeszłym miała sposobność poznać zalety tego znakomitego artysty i jego fenomenalną technikę, iście węgierski temperament i jego grę, pełną udoskonalenia i czaru, a unikającą wszelkiej efektaści i sztuczak obliczonych na efekt — zaraz po pierwszej zapowiedzi koncertu przez „Krań. Biuro koncertowe E. Bujański” większa część biletów wykupiła.

(d) **PEKNIENIE RURY WODOCIĄGOWEJ.** W piwnicy realności przy ulicy Lubemirskiego 29 pękła wczoraj rura wodociągowa, w następstwie czego woda zalala piwnicę, wyrządzając dość zna-

czną szkodę. Na miejsce wyjechało pogotowie polarne celem przeprowadzenia akcji ratunkowej.

(d) **MŁODOCIANY ZŁODZIEJ.** Niejaki Wojciech Spólnik, liczący lat 15, na szkodę skarbu wojakowego skradł 50 kilogramów żelaza, wartą kilku tysięcy marek. Za taką niedozwoloną spolkę wspomniany Spólnik został zamknięty w areszcie.

(d) **ZGINAŁ MU PORTFEL.** Wczoraj wozem tramwajowym nr. 1 jechał Juda Ichhauser, zamieszkały przy ul. Krakowskiej 39. W czasie jazdy zginął mu portfel, zawierający 3880 marek i dokumenta osobiste.

(d) **KRADZIEŻ KONI Z SANKAMI.** Do Krakowa wczoraj popołudniu przyjechał sankami Władysław Cycharowski, właściciel dóbr z Siarczanej Góry koło Swoszowic. Gdy, w ulicy św. Marka na chwilę sanki z koniami pozostawił bez dozoru, z tego skorzystał jakiś rzeźwieszek, który wsiadłszy do nich odjechał w niewiadomym kierunku. Za wiadomością o tym fakcie policja natychmiast zarządziła w okolicy pościg za złodziejem. Obaj konie były wysokie niały, jeden gnłady na jedno oko ślepy, drugi był kasztan.

(d) **WŁAMANIE DO MIESZKANIA.** Przy ulicy Berka Joesłowicza 12 mieszka Fani Meller. Wczoraj popołudniu o godzinie 4 wychodząc do miasta zamknęła drzwi na klucz, a gdy wróciła w dwie godziny później, stwierdziła, że w tym czasie do mieszkania włamał się jakiś złodziej. Zabrał on szkodę sukienkę, białą halkę z stanikiem i dwa przedścieradła, łącznej wartości 20 tysięcy marek. Dochodzenia policyjne w tej sprawie są w toku.

(d) **SZAJKA BANDYCKA KOŁO DROHOBYCZA.** W Hubiczach koło Drohobycza na stojący dom pod lasem Jana Magiery napadli w nocy bandyci i zrabowali mu 32 tysięcy marek. Byli oni uzbrojeni w sztylety i rewolwery. Posterunek policyji państwowej w Hubiczach zarządził za bandytami pościg i zdołał przytrzymać całą szajkę. Aresztowani są: Michał Wesoły, Mikołaj Kotyszyn, Dmytro Komal, Jan Ulmer i Mikołaj Lukowy z Solca oraz Mikołaj Naumów z Drohobycza.

Awantury na Kazimierzu.

(d) Ubiegłej soboty przed wieczorem ulica Krakowska na Kazimierzu była widowiskiem niezwykłych i długotrwałych awantur. Mianowicie trzech pijani osobnicy zaczepiali w brutalny sposób przechodniów, a zwłaszcza atakowali tyłków, szczerząc palcami wśród mieszkańców. Jeden z nich nawet wyjął nóż i z nim przebiegał w szerz ulicy.

Zawiadomiony o tem posterunkowy konicy Hajdacki, pospieszył na miejsce i usiłował najpierw napastników uspokoić. Ci jednak z posterunkowym wywołali większą awanturę i gdy

przyszło do aresztowania, stawili temu silny opór. Z powodu tego powstało wielkie zbiegowisko, a na pomoc Hajdackiemu, który starał się awanturników nie wypuścić z rąk swoich, pospieszyli czterej inni posterunkowi i dopiero wspólnymi siłami z trudem udało się im wszystkich sprowadzić do policyi.

Tu stwierdzono, że napastnikami są: Michał Bruzda, liczący lat 22, jego rówieśnik Wincenty Fudalik i brat tegoż Stefan Fudalik, liczący lat 18, których osadzono w aresztach policyjnych aż do odstawienia ich do sądu.

— Patrząc państwo! Spotykamy się, chociaż nie w parku szpitalnym, jak było omówione. Dzień dobry, Kerjeau!

— A czy smaczne panienczko, andruciki?

— Istne delicye... zresztą skosztuj, a sam osądzisz!

— Nie, dziękuję... nie śmiem... Boję się, że nie potrafię chrupać je z takim wdziękiem, jak moja towarzyszka.

Zdawałoby się, że dziewczę zrzuciło z siebie wieczorną zastonę, było całe różowe. Amy przypięła do kapelusza, z leciuchnych koronek, parę świeżych, róż zwanych „La France”, a także parę gałązek frezyi. Te same kwiaty zdobyły jej zakieł. Buzia jej była zarumieniona. Jasne zaś włosy złożyły się w słońcu, a bardziej błyszczące, żywsze i jakby czulsze niż poprzedniego wieczora oczy, śmiały się wesoło. Miało się wrażenie, że łakome uszczka, co pragnęła słodkich ciastek, szukają również, wśród promieni słonecznych i odurzającej woni kwiatów, pełnego potęgi i rozkoszy pocalunku życia...

Mała Amy posłuchała była swego przyjaciela; pozbyła się w ciągu nocy niepocziwych dyablików melancholii.

— Cała kwitnąca, moja malutka! — zawołał Kerjeau. Skądże te pyszne róże? — Czy one może z tej samej pochodzą krajny, co twój dzisiejszy uśmiech?...

— Jeżeli „skąd te róże” ma być synonimem, „od kogo pochodzą”, to ci na to nie mogę dać odpowiedzi... Żaden bilet nie towarzyszył przesyłce...

— To nie dowodzi niczego...

— Nie dowierzaj mi. Bizucie-olbrzymie!

Te same powtórzyła słowa, co wilię, ale jakimże odmiennym tonem! Należało przypuszczać, że się dziś Amy Boisjoli chętnie zgodzi na znoszenie „dokuczania”.

— Nie osmieliłbym się na zrobienie tobie o-

sobiście dotyczącej aluzji... Ale, gdy więzanka kwiatów oddawana bywa panience bez biletu, to dzieje się bardzo często, omal że nie zawsze, dlatego, że coś innego... niewidocznego dla sprzedającego... podpisuje ją dużo lepiej i o wiele ładniej, niż kawabeczek kartonu...

Szli wolno pod cieniem drzew, wzdłuż wielkiej alei, prawie że całkowicie opustoszałej, w porze, kiedy za to oba zakłady pilnie bywają odwiedzane... Składało się to wybornie ze względu na gawędę. Amy się roześmiała.

— A więc tak... przyznaję się do tego... więzanka moja posiada podpis... Powiedziałam przed kimś, przed trzema dniami, a mogę ci zaręczyć, że to uczyniłam bez żadnej ubocznej myśli... że kwiatami, które najbardziej lubię są róże „La France...”, a także, że mi się szalenie podobają frezye, dla bajecznie miłego i subtelnego zapachu... Więc mojej więzance nie brakuje podpisu... chociaż on jest leciuchny i niewidoczny, to jednak odczytałam nazwisko Fabrycego de Mauve... Czyś zadowolony?

Kerjeau ani drgnął. Spodziewał się tego, czego się dowiedział od Amy. Wyczytał nazwisko autora w słońcu zalanych oczach swej towarzyski i w radosnym uśmiechu jej ust. Uśmiech ten z tej samej pochodził z czarowanej krajny, co kwiaty.

— Zdawało mi się, że niema tu Fabrycego de Mauve?

— Wyjechał stąd istotnie przed dwoma dniami do Dieppe, gdzie daje jego sztukę. Ale kwiaty pochodzą z Paryża... Zresztą nieobecność pana de Mauve będzie trwała krótko... Dowiedziałem się z ilustrowanej kartki, przedstawiającej wybrzeże morskie, w którą uderzają fale, że ma zamiar być tu dziś wieczór na dworcu, by nas pożegnać. Czemu się uśmiechasz, Kerjeau?

(Ciąg dalszy nastąpi).

— 000 —

Amerykanin prof. Lord o Polsce.

Wiadomości o Polsce to właśnie najwładzejszy teren pracy dla naszej propagandy. — I tak się jakoś zdarza, że najbliższe o Polsce publikacje wyszły z pod piór cudzoziemców, którzy, nie mając nic wspólnego z urzędową propagandą oddali nam jednak nieocenione przysługi z tego jedynie tytułu, że są szczerymi Polaki przyjacielimi. Takim właśnie bezinteresownym, szczerym Polaki przyjacielem jest Amerykanin Robert H. Lord, profesor Harvard — University w Cambridge (Ameryka).

I rzecz dziwna, że ani szerokie sfery inteligencji naszej, ani masy narodu, nie miały dotychczas sposobności dowiedzieć się o działalności prof. Lorda, nie wiedzą, by tylko dla fakty pierwszorzędnej znaczenia wymienić, że kwestya przynależności wschodniej Galicji do Polski została zdecydowana na naszą korzyść przeważnie pod wpływem sprawozdań i zabiegów Lorda i że zachodnia granica Rzeczypospolitej, tak, jak była przedstawiona w pierwszej redakcyi traktatu pokojowego z Niemcami, była wynikiem jego gruntownych badań.

Prof. Lord jeszcze przed wojną wydał monumentalne dzieło o drugim rozborze Polski, a niedawno ogłosił drukiem odczyt o Polsce, który miał w Ameryce.

Jest to jedna z najbardziej krytycznych a przytem sprawiedliwych publikacyj. Z poza kart tej ks. gżeczki wyczuwa się przytem głębokie dla Polski uczucie miłości, uczucie, które trudno zrozumieć u codziomca, u Amerykanina z rasy zrównoważonych, zimnych anglosasów.

Prof. Lord książkę swoją kończy bardzo trafną uwagą, że Polska nie tylko na stałe odzyskała swą niezawisłość, ale że może być znowu tem, czem była przez tyle wieków swej przeszłości: twierdzą swobody republikanizmu i cywilizacji zachodniej na niespokojnym Wschodzie Europy.

Prof. Lord w czasie walk o Lwów w r. 1919 bawił z misją gen. Berthelmeysgo we Lwowie i w wschodniej Małopolsce i oddał nam nieocenione usługi, jako życzliwy informator rządu amerykańskiego.

Złudny spokój na wewnętrznym froncie bolszewickim

Sowdepia nie może obejść się bez „Czeka“ (czerezwyczałki).

„Matin“ paryski podaje w jednym ze swych ostatnich numerów mowę jednego z „czekistów“ (członków czerezwyczałki), wygłoszoną na zjeździe sowietów, który odbył się przed miesiącem, a na którym projektowano ograniczenie praw tej instytucyj, której pełny tytuł brzmi: „Komisya Nadzwyczajna do walki z kontrrewolucją, sabotażem i spekulacją“, ale która znana jest powszechnie pod nazwą skróconą „Czerezwyczałki“, albo jeszcze krótszą: „czeka“.

Działacz, który tę mowę w obronie czerezwyczałki wygłaszał, był jej zwykłym agentem. Był to towarzysz Bieloborodow, b. przewodniczący sowietu uralskiego w roku 1918, w czasie, gdy sowiet ten zdecydował i przeprowadził rozstrzelanie cara Mikołaja.

Cóż to jest czerezwyczałka?

„Jest to najważniejszy nerw władzy bolszewickiej, — mówi Bieloborodow, — który czynnikom rządzącym pozwala stwierdzić każdą zmianę w nastrojach ludności tej obłączkiej republiki i unicestwić każdą próbę oporu czy powstania. Bez czerezwyczałki — niemożliwym byłoby ani zorganizowanie, ani utrzymanie dyktatury proletaryatu. Prawda, — energiczne środki, do których się często czerezwyczałka musi uciekać, zjednały jej opinie instytucyj okrutnej, straszliwej, — ale nikt nie może zaprzeczyć jej zasług, położonych na polu urwalania rewolucyj przez usuwanie i łamanie oporu jej przeciwników“.

Tu Bieloborodow przypomniał usługi, oddane przez czerezwyczałkę sowietom w czasie wystąpienia Koczaka, gdy armia czerwona prawie nie istniała jeszcze.

„A powstanie Derikina, Dufowa, Wrangla, a wojna polska, a wreszcie powstania ukraińskie, jeśli już pominiemy szereg innych powstań? Czyż jakokolwiek inna instytucya zdolalaby te powstania opasować. — szczególnie w czasie ciężkiej wojny z Polską? A powstania chłopckie

nad Wołgą? Wszystko to opanowała „Czeka“ swymi własnici tylko ciałami? Dziś w łzy skończono. I niektórzy panowie komisarzy chcą „reformować“ czerezwyczałkę, ażeby zjednać nam zagranicę. Czy jednak władza sowiowska może się bez „Czeka“ obejść?

I Bieloborodow odpowiada:

„Stwierdzam, że ferment podziorny nie ustaje. Pozorny spokój, który panuje obecnie w Rosyi sowieckiej, zapowiada tylko likwidację brzozy. Nie rozbrajać się i obczwładniać powinien rząd sowiecki, ale przygotować i zbroić się do „prowania i złamania nowych spieków, nowych zamierzeń, nowych wielkich powstań, które napewno — i to w krótkim czasie — wybuchną“.

W dalszym ciągu Bieloborodow atakuje członków rządu, którzy zaślepiają się swymi pozorowymi „zwycięstwami dyplomatycznymi“, a zapominają o istotnej walce.

„Prawdziwi komuniści — mówi, — którzy trzymają rękę na tębie życia, stoją gotowi do walki na wyłomie“.

„Radz komisarzy ludowych która proponuje rozwiązanie czerezwyczałki, sprawia na mnie wrażenie głupca, który podpilowuje sam gałąź, na której siedzi. Obowiązkiem naszym jest przypomnieć Radzie Komisarzy, że jeszcze nie nadszedł czas na podobne ekscymenty“.

Na skutek tego przemówienia delegata sowietu uralskiego — zjazd sowietów, zamiast uchwalić zupełną reorganizację czerezwyczałki, uchwalił tylko niewyraźną dość rezolucyę, która przewiduje reformy... bez żadnego istotnego znaczenia.

„Matin“ kończy słowami:

„Dobrzeby było, aby ci którzy zasiadają w Genui przy jedynym stole konferencyjnym z delegatami sowietów, wiedzieli o tych wynurzeniach Bieloborodowa i wiedzieli, jak istotnie wygląda wymiar sprawiedliwości w sowieckim raju“.

Epilog „wielkiej rewolucyj wiedeńskiej“.

Wiedeń, w lutym.

W pierwszym i jedynym dniu grudnia ub. r. szalała w Wiedniu rewolta w rozmiarach tak obszernych i o tyle tak żywiołowej, jakiej dotychczas tam nie widziano. Jak orkan przeleciała warko najwytworniejszą dzielnicę miasta, rabując, pustosząc, plądrując i niszcząc z dziką gwałtownością, wyrządzając materyjalną szkodę na sumę wielu miliardów kor., szkoda w wielu wypadkach nie do powetowania, a pozostawiając po sobie kupę gruzów i — zgrozę... Pesymistycznie historyzofująca, krótkowzroczna socyologia była skłonna widzieć w owych jedynych w swym rodzaju zajęciach o charakterze wybitnie socyalnym ze znamionami typowymi walk klasowych, uwerturę do duplikatu wielkiej francuskiej rewolucyj, bo tylko w niej, bezspornie, zachodzą się uderzające analogie wielu momentów. Fanatycznymi zaś, bezkrytycznymi wielbicielami współczesnego bolszewizmu po-

witali w niej z właściwą utopijom pochopnością i entuzjazmem zwiastunkę od trzech lat cierpliwie wyczekiwanej wszechświatowej rewolucyj. Oszelomini elementarnym prądem szalejącej burzy. upajali się wizyjami realizującej się deji leninowej: roili w swej chorobliwie rozkiełzanej wyobraźni z wielu podziemnych korytarzy Nimiec buchające płomienie rewolt złączone i skoncentrowane w potężne ognisko rewolucyj w Wiedniu, zasilane z Węgier ruchem bolszewickim, zorganizowanym tam przez mściwych rozbitków regimiu Beli Kuna, i w

sukurz Wiedniowi poprzez terytorya Polski śpiezaki ciągnące bataliony krasnoarmieców. Stąd, z Wiednia, złączonymi wspólnymi siłami miałyby ponieść zwycięski sztandar komunizmu, ponosząc żądzie bolszewickiej rewolucyj w Europę — w świat... „Marzyli pięknie, srodze ich zbudzono“; w ciągu 24 godzin zlikwidowano cały rach. „wielką“ rewoltę... W rzeczywistości bowiem, był to tylko lokalny odruch, który wzięwszy swój początek w jednej z fabryk na peryferyj miasta jak stercząca się po górach śnieżnych grudka, co prawda — urósł nił-awem — wskutek podżegającej demagogij i nieuniknionej w takich chwilkach masowej psychozy — do lawiny, ale ograniczył się tylko do kilku przycypalnych ulic i wykwiłowego Opern i Kaerntnerringu, co prawda ze współdziałaniem elementów obcych: w ościsłych i rosyjskich emsarysuzj-komiuwojzadów sowietyzmu, jednakże i! tylko przypadkowych bez ich uprzednich organzatorskich czynności o kolorocy specyficznie wiedeńskim z charakterystyczną dla psychiki wiedeńskiego tłumu dobrodusnością. W rzeczywistości, była to akcyja tercrystyczna wygłodzonego i chciwego luru lumpenproletaryatu (o czem świadczyć znalezione przy aresztowanych plecaki), nieopozławiona humoru, chfitująca mimo tragicznego efektu w mnóstwo komicznych epizodów, żeby wymienić tylko kilka:

Pewien doktor medycyny jako lekarz na stałej posadzce w jednym z wiedeńskich szpitali, a więc nie bezrobotny, schwytany został na kradzieży szuki w plądrowanym sklepie delikatów. Tam ekscedentów wiaragnawszy do hotelu imperial ośniony przyspchem zbytku i roznieścierzony drażniącym go widokem siedzących i ogromnymi zapasami najwyszukiwanych środków spożywczych przywlaszczał je sobie i demolując z furją, wykrzykiwał: „a si a Schiebernest“ (a to paskarskie gniazdo). W hotelu Bristol w apartamentach prezydenta austr. sekcji komisji reparacyjnej p. William Goolla schroniły się damy Angielki i Amerykanki w obawie o swe drogocenne życie; tłum nie respektował eksterytoryjalności wykwiłowych dygnitarzy entenckich, rozbijał zbytkowne urządzenia salonów, lustra, mabe, rozcinał dywany i kufry i pakował co się dało do plecaków; jeden z ekscedentów w okongnięciu bez żenady rozebrał się niemal do naga wobec strwożonych pań i wdział szybko bielezną, spódnice i wierzchnią garderobę p. Goolla... Odruch — który jak nagle i szybko zrodzony, tak szybko zakończył się; a co ciekawe: nawet bez znacznego przyczynienia się ku temu polity lub wojska.

Istotną przyczyną tych zajęć było długo tłumione potencjonalne nagromadzone rozgniewczenie mas, których cierpliwość wreszcie skończyła się, a nienawiść klasowa radykalnie wyładowała, z powodu już chyba swój zenit osiągnęcej drożyzny, będącej rezultatem bierności rządu wobec szalejącej orgij paskarstwa i trwająco niskiego stanu waluty austr., spowodowanej wzmocnieniem wezbraną falą inflacy banknotowej i bezprzykładną spekulacyą giełdzączy, dla których odgrazając się, tłum wzniósł nawet szubienicę...

Rozruchy te, napiętowne a godne, miały dla Austrii w jej beznadziejnym położeniu gospodarczym i finansowym, dla Austrii wykpiwanej systematycznie, nigdy nie dotrzymywanej przyrzeczeniami akcyj kredytowej i sanacyjnej przez koalicyę, przez Ligę Narodów, przez rozliczne konferencye, to jedno bene, iż autorytatywne osobistości ententy, rezydując w Wiedniu, uczuwały przez jeden dzień, na własnej skórze grozę austriackiej nędzy, tak iż sam William Goole raczył przyznać, iż jeśli ententnie udzieli Austrii doraźnej pomocy finansowej, wówczas czeka republikę nader smutną niedaleką przyszłość.

Tymi razm reprezentant ententy mówił szczerze i... działał. Ze interwencya jego u miarodajnych czynników koalicyjnych nie pozostała bez skutku świadczą, ostatnie telegramy, wedle których Francya użyczy Austrii wstęp nego kredytu w kwocie 55 milionów franków, a Anglia w kwocie 2 i pół miliona funtów szterlingów — epilog „wielkiej“ rewolty.

K. B.

Czy wolno zatrzymać pociąg, jeżeli w przedziałach jest... z mno

Jeden z pasażerów pociągu Turyn—Rzym opowiada o następującem zdarzeniu:

Zaledwie pociąg pospieszny Turyn—Rzym opuścił przed paru tygodniami dworzec turyński,

gdy nagle ktoś z pasażerów zaalarmował służbę kolejową przy pomocy sygnału bezpieczeństwa. Pociąg zatrzymano, a wśród pasażerów zaniętych w śnie pasażerów powstała panika.

Dopiero po długich poszukiwaniach znaleziono sprawcę alarmu w jednym z przedziałów pierwszej klasy. Siedział on wcisnięty w kąk kanapy, otulony w płaszcz i pled, a pomimo to drżał z zimna. Okazało się, że pasażer ów daremnie przez czas jakiś próbował nastawić dzwignię kaloryfera wagonowego na „ciepło”, że zaś w wagonie panowało zimno straszliwe, przeto bez ceremonii pociągnął za sygnał alarmowy. Podróźni z tego samego przedziału, początkowo niezadowoleni, że zbudzono ich ze snu, następnie stanęli po stronie owego pasażera i oświadczyli kategorycznie, że solidaryzują się z jego czynem.

Nastawiono wreszcie zepsutą dzwignię ka-

loryfera wagonowego na tak pożądane „ciepło”, które też w istocie wkrótce zapanowało w przedziale. Gdy jednak następnie kierownik pociągu zarządził od sprawcy alarmu zapłacenia dość wysokiej grzywny za fałszywy alarm, ów odmówił kategorycznie, twierdząc, że wedle przepisów wolno jest posługiwać się sygnałem alarmowym w razie grożącego niebezpieczeństwa a niebezpieczeństwo to dla niego istniało gdyż z powodu straszliwego zimna, łatwo mógł zapasnąć na zapalnicę i umrzeć. Sprawa oparła się o sąd, który będzie miał w tym wypadku nieładna twarzą do zgryzienia.

Tama dla gadatliwości posłów.

Na razie niestety we Francji.

Komisja regulaminowa francuskiej Izby deputowanych przyjęła wnioski posła Reynaud'a, zmierzające do ograniczenia czasu przemówień. W związku z tą projektowaną reformą kilku deputowanych wypowiada swe opinie o niej na łamach pisma „Excelsior”. Wnioskodawca p. Reynaud oświadcza, że zaprojektował swą reformę, widząc, że Izba poselska stała się maszyną niesłychanie hałaśliwą i zgrzyającą, — a bardzo mało naprawdę pracującą.

W myśl jego wniosku, nieograniczone prawo głosu będą mieli tylko: przedstawiciele rządu, prezesi i referenci komisji parlamentarnych, autorowie wniosków i interpelacji — oraz przedstawiciele klubów poselskich. Każdy inny poseł, biorący udział w dyskusji, będzie mógł przemawiać

NAJWYŻEJ PÓŁ GODZINY.

Po upływie tego czasu straci głos bezwarunkowo.

Są coprawda i przeciwnicy tej projektowanej reformy. Między innymi p. Marc Saugnier, przywódca cięższych robotników, obawia się, że doprowadzi ona do krzywdzenia mniejszości sejmowych. A p. Moro-Giafferi znakomity ad-

wokat i mówca, deputowany Kossyki — jest bezwzględnie przeciwnikiem ograniczenia czasu przemówień, twierdząc, że to się sprzeciwia zasadom demokracji. Natomiast rodak nasz, p. Bokanowski, były gubernator Indochin, obecnie deputowany, twierdzi, że pół godziny jest aż nadto wiele, aby rozwinąć jakąś pożyteczną w związku z omawianą, ustawę. Wybitny zaś polityk, p. Noblémairé, popiera go, przytaczając przykład senatu amerykańskiego. Senat amerykański daje bowiem 10 minut czasu na wypowiedzenie się każdemu z biorących udział w dyskusji, a pół godziny wnioskodawcy, który referuje jakiś swój projekt. Gdy czas ten upłynie — przewodniczący uderza młoteczką w stół i przerywa mówcy w najciekawszym choćby miejscu.

Tak więc Paryż żywo interesuje się kwestyą reformy parlamentarnej, która ma położyć tamę gadulstwu posłów.

Czy nie wartoby u nas także zastanowić się nad plagą gadulstwa naszych suwerenów? Możeby w kołach sejmowych znalazł się także jakiś naśladowca p. deputowanego Reynaud'a? Czas już na to najwyższy!...

Zakopane klejnoty wartości 400.000 franków

Paryż, w lutym.

Przed kilku dniami jeden z ogrodników miejskich Paryża, Ado'f Charron, rozkopując motyką ziemię pod jednym z drzew w pobliżu „bramy Delfina” natrafił niespodzianie na jakąś niewielką paczkę. Gdy ją rozwinął — znalazł w niej ze zdumieniem bransoletkę z drogiemi kamieniami i garść pereł.

Charron odniósł znaleziony skarb do komisaryatu policji. Okazało się, że pereł było 112, wszystkie niezwykle piękne o nieskazitelnym połysku, a jedna szczególnie wielka, bransoletka zaś ozdobiona była szafirami o wysokiej wartości. Ogółem oceniono znalezione kosztowności na 400 tysięcy franków.

Policja paryska w ciągu 24 godzin stwierdziła, że kosztowności te pochodzą z kradzieży, popełnionej jeszcze w roku 1914 i odnalazła ich właścicielkę ówczesną, panią Thompson, obecnie już zamezną hrabinę de Beaurepaire. Hrabina przekała w znalezionej bransoletce i perełach swą własność — i wyznaczyła uczciwemu znalazcy wysoką nagrodę.

Na wieść o tym fakcie współpracownik „Martin” udał się do hr. Beaurepaire i uzyskał od niej szereg ciekawych informacji odnoszących się do tej kradzieży.

— Był to właśnie dzień mobilizacji — opowiadała hrabina — gdy spostrzegłam, że jestem okradzona. Byłam wtedy cierpiąca i poleciłam guwernantce-Niemce, pani Haderguth, do której miałam pełne zaufanie, aby wyjęła biżuterję ze szkatułki i zaniósła do safesu, który

posiadałam w banku. Wtedy guwernantka zwróciła mi uwagę, że szkatułka jest niezwykle lekka. Okazało się istotnie, że brakło w niej kuli o 150 pertach, z których znaleziono teraz 111 oraz pięknego pierścienia z dymantem i bransoletki z szafirami. Mam nadzieję, że brakujące 39 pereł, 2 szafiry i pierścień znajdziemy jeszcze w ziemi w tym samym miejscu — bo już zarządzone tam zostały poszukiwania.

Kto kradzież popełnił — tego nie wiem. Jestem tylko pewna, że był to złodziej domowy, bo kasetka była nieuszkodzona. Guwernantki swej nie posądzam, choć podobno była ona nawet badana. Przez pewien czas po wybuchu wojny była ona internowana, potem odjechała do Berlina i ostatnio miałam nawet od niej list z Berlina, w którym wyraża swój żal, że nie może otrzymać pozwolenia na przyjazd do Paryża.

„Ciekawą rzeczą było — mówi hr. de Beaurepaire, — że gdy wkrótce po kradzieży zapytywałam jednej z wróżek, gdzie się znajdują skradzione mi klejnoty — ta odpowiedziała mi: — „Kosztowności pani ukryte są w ziemi i to w pobliżu pani domu.”

— Istotnie mieszkałam wówczas na ul. de Bois, blisko bramy Delfina.

Zaciekawiony sprawozdawca prosił hrabinę o wskazanie mu nazwiska i adresu owej jasnowidzącej. Niestety, hrabina Beaurepaire wyznała z uśmiechem, że ani jej nazwiska, ani adresu zupełnie sobie nie przypomina.

nowiska. Powstała komisja kogo wybrać na jego miejsce, a ponieważ Airy był dyrektorem obserwatorium przez blisko 50 lat, kandydatów na to stanowisko było bardzo wielu. Jednakże wybór padł na Christie, głównie ze względu na jego gruntowne obznajomienie ze spektroskopią, oraz doświadczenie i rutynę, pozyskaną w obserwatorium.

Nic dziwnego, że urządzenie w obserwatorium w Greenwich za długoletnich rządów jednego jedyne go człowieka były znacznie przestarzałe. Christie mu przypadło w udziale trudne i ważne zadanie zreformowania i zreorganizowania tego instytutu. Dzień dokonał z nadzwyczajną energią i sprężystością i on dopiero postawił obserwatorium w Greenwich na należytych poziomach; jemu zawdzięcza ta instytucja wszystkie nowe gmachy i swe najpotężniejsze a tak kosztowne przyrządy. Między innymi Christie zapatrzył obserwatorium w Olbrzymi 24 calowy teleskop, ofiarowany przez p. Lassel, a przy pomocy którego jego oświeca odkrył Hyperjona, siódmego satelitę Saturna. Christie dar ten przyjął a dla pomieszczenia instrumentu wystawił nowy gmach, zaopatrzony w specjalną kopułę. Niestety, po jakimś czasie przyrząd ten zepsuł się tak, że stał się zupełnie nie do użycia. Wówczas Christie zaproponował rządowi, aby w teleskopie zwanym „Wielki Ekwatorial” objektiv 12-calowy zastąpić 28 calowym. Kiedy rząd dał swe przyzwolenie, Christie wraz z prof. Stokesem narysował zgodną z prawami optycznymi konstrukcję nowego objektivu, nadającego się tak do zdejmowania fotografii jak i do robienia obserwacji, a który stanowił główną część składową nowego teleskopu, zmontowanego w 1893 r. pod nową kopułą.

W miarę jak rozszerzało się użycie fotografii w astronomii i jak dojrzał międzynarodowy plan sporządzenia mapy i katalogu gwiazd całego nieba, obserwatorium w Greenwich zyskiwało coraz to nowe przyrządy. W tym celu jednak należało obserwatorium znacznie rozszerzyć i zaopatrzyć w nowe, potężne a bardzo kosztowne przyrządy. Christie dokonał tego dzieła z właściwą sobie energią i przedsiębiorczością, skutkiem czego jednak sam przez dłuższy czas musiał zrezygnować z pracy naukowej. Ale za to obserwatorium rozszerzyło się nadzwyczajnie, wznosząc się nawet klinem w park m. Greenwich, a kopuły jego uzbierały się coraz to kosztowniejszymi przyrządami.

Jako astronom królewski Christie kilkakrotnie brał udział w wyprawach naukowych, mających na celu obserwowanie zjawisk rzadszych i ciekawszych. Tak w r. 1866 wraz z prof. Turnerem udał się do Japonii, gdzie jednak z powodu zachmurzonego nieba żadnych obserwacji poczynić nie mógł. Lepiej powiodła się wyprawa w r. 1900 do Indji środkowych, skąd przywiózł liczne i cenne fotografie. Później brał jeszcze udział w ekspedycji naukowej do Owaru w Portugalii i do Sfaksu w Tunisje.

W. Christie ustąpił ze swego stanowiska w 65 roku życia, pozostawiając obserwatorium znacznie rozszerzone i znakomicie wyekwipowane, oraz obsługiwane przez cały sztab licznych i doskonale wyćwiczonych asystentów i robotników.

Przykrości najpiękniejszej kobiety.

Miss Lilian Russel, obecnie pani Moore, była przez szereg lat ostatnią najpiękniejszą kobietą w Stanach Zjednoczonych. Pani Moore jest przystępnym i mile widzianym gościem w Białym domu, rezydencji prez. Hardinga. Ostatnio prez. Harding powierzył jej bardzo doniosłą funkcję, mianowicie zamianował ją przewodniczącą komisji dla spraw paszportowych między Anglią i Ameryką. Zadaniem tej komisji będzie zbadanie powodów, dla których władze angielskie wydają wyjeżdżającym do Ameryki paszporty nieodpowiednie i w ten sposób powodują, że Ameryka nie może takich podróży wpuszczać na swą ziemię. Pani Moore w tych sprawach wyjechała do Londynu jako delegatka rządu amerykańskiego do rozpatrzenia sprawy tam na miejscu z miarodajnymi osobistościami.

Prasa londyńska zainteresowała się bardzo „pięknym” delegatem z Ameryki i reporterzy wszystkich pism tłumnie obiegają mieszkanie pani Moore, by uzyskać parę słów „wywiadu”. Ci, którym to się udało zganić stwierdzają, że piękna jest tak, jak piękna była na fotografiach z przed 20 lat.

Śmierć wielkiego astronoma

Zgon W. Christie, dyrektora obserwatorium w Greenwich.

(*) Z końcem stycznia umarł w małej miejscowości nadmorskiej w Anglii słynny uczony i astronom angielski, sędziwy Wiliam Mahoney Christie, przez długie lata dyrektor jednego z największych obserwatoriów świata w Greenwich, kawaler wielu orderów, przez lat 30 astronom królewski.

Ukończywszy uniwersytet w Cambridge w r. 1870 otrzymał stanowisko głównego asystenta

w obserwatorium w Greenwich, którego dyrektorem był wówczas Sir George Airy, astronom królewski. W roku następnym wstąpił do Królewskiego Towarzystwa Astronomicznego, w którego radzie zasiadał nieprzerwanie przez 40 lat; przez pierwszy dziesięć lat ogłosił w przeglądzie miesięcznym tego towarzystwa („Monthly Notices”) dwadziesiąć prac.

W roku 1881 Airy zrezygnował ze swego sta-

Interesujące są wyrażenia p. Moore na uwagę, że w Ameryce szczególnie trudno być musi grać rolę najpiękniejszej kobiety, gdyż tam piękność taką uważa się niejako za naturalność. „Ma pan rację — zaczęła p. Moore — być w Ameryce sławną pięknością to nieledwie że zawad i to jeden z najbardziej wyczerpujących. Niejednokrotnie życzyłam sobie być mniej piękną, naturalnie w mniemaniu ludzi, gdyż wówczas miałabym trochę spokoju i nie byłabym zmuszoną uważać na to, by jaknajlepiej wyglądać. Zawsze wszyscy zwracali na mnie uwagę.

Śledzono najmniejszą zmarszczkę na mej twarzy, a gdy wchodziłam do jakiegoś lokalu, oczy wszystkich kierowały się na twarz moją, chciał destrzedz, czy od ostatniego widzenia minie nie zaszła jakaś miana. Niejeden z międzynarodowych polityków mniej miał do czynienia przy układaniu traktatu wersalskiego niż ja, będąc przez 30 lat „zawodową pięknością” w Stanach Zjednoczonych. Piękność zniszczyła mi życie, gdziekolwiek bowiem się znalazłam musiałam pamiętać o tem, że jestem piękną i że piękności tej muszę chronic.”

kies i trwają okresami. I zawsze ofiarą ich są kobiety. To pojawia się jakiś maniak, który obcina włosy i pukle włosów dziewczętom, to znów jakiś inny, który zniemacka rozcina szczyry damom na ulicy suknie, nie bacząc, że je może skaleczyć, to znówu inny skrapia lakwki w tramwajach syntetikonem lub kwasem, tak, że kto siędzie na tych miejscach — niszczy sobie ubranie.

Jeden wreszcie z najczęstszych sposobów jest ten, o którym mówiliśmy powyżej. Po raz pierwszy zdarzyło się to przed dziesięciu laty i powtarzało się aż do roku 1919 corocznie zimą. Obecnie, po dwóch latach przerwy, dziwny maniak rozpoczął nową serię swych występów na bruku paryskim.

Policya ustaliła już, że nie są to figle zakow-skie paryskie! gauroche'ów, — lecz czyny mania-ka. Lecz wykryć go dotychczas nie może! — W tem sę!

Wyprawa na górę Everest.

P Przygotowania do nowego „ataku”. — Tęgo roku szczyt musi być zdobyty

Jak donoszą z Paryża, w tych dniach bawili w Szwajcaryi jeden z członków nowej wyprawy angielskiej na górę Everest. Celem jego podróży było zamówienie u słynnych inżynierów i Peter Aimer i Gruendenwall wykształcenia dla członków wyprawy. — W Szwajcaryi zamówiono głównie toporki (karimory) i żelazka do trzewików: namiotów, lin, sprzętu potrzebnych rzeczy, oraz konserw dostarczają firmy angielskie.

W wyższych rejonach bezludnych gór żywność na podroży stanowią będą głównie konserwy. W ostatniej fazie najtrudniejszej, wśród największej wicherury i zadymki śnieżnej, gdzie małe ciśnienie barometryczne nie pozwala dużo jeść, pożywieniem członków wyprawy będzie głównie mrożone mięso baranów tybetańskich.

Wyprawa wyruszy z Anglii z końcem lutego i stanie u stóp góry Everest w maju. Jeśli w czerwcu „monsun” uniemożliwi wyprawę na szczyt góry, trzeba będzie czekać i ekspedycya zejdzie w doliny, a potem znowu

wróci w góry we wrześniu, aby po raz ostatni spróbować szczęścia.

Główną przeszkodą i główną trudność stanowi małe ciśnienie atmosferyczne. W Himalajach prawie niepodobniestwem jest zrobić więcej niż 150 stóp na godzinę, podczas gdy w Szwajcaryi za ten czas można zrobić i 1000 st. Kiedy ekspedycya dotrze do punktu leżącego najbliżej grzbietu Everestu, tam, gdzie znajdowało się najwyższe obozowisko wyprawy zeszłego roku, będzie miała jeszcze przed sobą trzy dni spinania się w górę, podczas gdy osiągnięcie takiej samej wysokości na górze Mont Blanc nie wymagałoby więcej jak 6 godzin.

Ten ostatni marsz wykona tylko czterech najdzielniejszych turystów. Niewątpliwie dwóch alpinistów doświadczonych dokonaloby tego przedziej, musi jednak liczyć na wypadek, gdyby jeden z dwójki przeznaczony do „zdobycia” szczytu zachorował. Ten ostatni marsz na olbrzymiej wysokości, w mrozie, wicherze i wśród kolosalnych trudności, będzie nadzwyczaj emocjonujący.

Czy można ujarzmić falę morską.

Zdawało się, że człowiek nie zdoła nigdy opanować ogromnych fal morskich, bijących często z taką siłą o wybrzeża, że podmywają i kruszą skały, oraz uniemożliwiają ratunek okrętów, które osiadły na mieliznach lub rafach podwodnych.

A jednak i tego dokonano, środkiem zaś, który niweczy owe potężne fale, jest powietrze zgęszczone. Pierwsza próba, przedsięwzięta w pobliżu Nowego Jorku, dała wyniki tak zadowalające, że przedsięwzięto drugą, na szerszą skalę w miejscowości Crotah, w stanie Maine, gdzie chodziło o zabezpieczenie wybrzeża, na którym budowano przystań.

Wzdłuż tego wybrzeża, na głębokości 10 metrów, inżynierowie umieścili poziomo długą rurę, napełnioną powietrzem ściśnionem. Z rury tej sterczały w górę, w pewnych odstępach rury cieńsze, których połączenia z rurą główną można było otwierać z brzegu. Nadszedł dzień burzliwy. Wiatr dął od morza z siłą huraganu, niosąc na wybrzeże fale ogromne, bijące wściekle o skały. Ale oto odworzono połączenia rur pionowych z rurą poziomą i powietrze ściśnione zaczęło napierać od spodu na wodę. Zaledwie 15 minut upłynęło od tej chwili, a już rozszalałe fale znikły, a na przestrzeni morza w ten sposób zabezpieczonej, można było krażyć spokojnie łodzią.

Podczas tej samej burzy, opodal od miejsca próby, fale rzuciły na skały podwodne parowiec amerykański „Yankee”, tak, że ugrzązł mocno pomiędzy dwiema skałami. Zdawało się, że jest skazany na stracenie, fale bowiem uderzały w niego bez przerwy. I tu więc zastosowano sposób, opisany powyżej. Z rur, założonych dokoła parowca wypuszczono powietrze ściśnione podziatało na fale, jak olej (działające jednak oleju na fale jest krótkotrwałe) i było można ocalić parowiec.

Maniak, który oblewa suknie pięknych pań — wytryolem.

Paryż, w lutym.

Paryż ma znowu sensację: tajemniczego zło-czyńcę, którego policya już od 3 tygodni napróż-żno stara się wykryć. Ofiarą tego nieznanego zbrodźcy padają wyłącznie kobiety. Nie jest to Kuba Rozpruwacz berliński, bo nie jest on tak krwawy i ordynarny — ale kobiety w Paryżu czują przed nim prawdziwą trwoję. — niezna-jomy krzywdzi je bowiem niesłychanie złośli-wie.

Pojawił się on po dwu latach znowu w Pary-żu dnia 25 stycznia b. r. W tym dniu pani Ser-rano zgłosiła się do komisaryatu policji i o-świadczyła, że przechodząc ulicą koło dworca Wschodniego, odczuła silny, piekący ból na no-dze. Po zbadaniu przyczyny przekonana się, że ma na lydce niewielką ranę, pochodzącą z opa-żen a, a w sukni wielki otwór, wypalony jakimś gryzącym płynem. Kto i kiedy oblał ją tym płyn-em, wskazać nie mogła, spostrzegła się bowiem

dopiero, gdy płyn przegryzłszy suknię, zaczął parzyć jej ciało.

Następnie zgłosiła się druga osoba, p. Cou-xoy, i zameldowała, że w zupełnie podobny spo-sób została poparzona przez kwas, spływający z sukni na pończoszki, którym ktoś niezauwaj-ny ją oblał.

I odład niemal codziennie zgłaszała się jakaś dama, że zniszczoną suknią i poparzonemi nóż-kami, żadna jednak nie umiała wskazać, kto i w jakiej okoliczności jej to uczynił.

Policja paryska zadowalała już 24 takie wy-padki i stwierdziła, że wszystkie zdarzyły się między godziną 5 a 7 na przestrzeni między dwor-cem Wschodnim a ulicą Magdaleny. Pomimo jednak energicznych poszukiwań, sprawy do-tyczącej wykryć nie zdolano.

Dzie niki paryskie wyrażają przekonanie, że chodzi tu o jakiegoś maniaka. Od szeregu bo-wiem lat wybuchają zimą, jakby epidemie ja-

LUDWIK STASIAK.

Tam, gdzie dziś Berlin.

Powieść z dziejów wymordowanych narodów. 118

— Co to znaczy? — zapytał.
— O co sie pytasz?
— Wy jaśni panowie.., jesteście zimni.. jak lód.. może który z was smutny, może chory, chory.
— Nie. Zdrowi jesteśmy.
— Nie witacie mnie, nikt mi nie wskazał ja-wy, gdzie iść, nikt nie ofiaruje mi strudzo-nemu, czary wina..
— U nas niema gospody — rzekł, śmiejąc się brzoźnię Bernard.
— Idź do karczmy, dadza ci wina! — dodał szedłszy Dietrich.
Mściwoi oniemił.
— Czy to żarty? Czy to sen?
Pierwał się pianny Bernard z ławy. Przystą-pił do Mściwoja i zapytał się gniewnie:
— Czego od nas żadasz?
— Czego? Jaktó czego? — wyszeptał, blednąc Mściwoi.
— Mów! — krzyknął Dietrich.
— Synowicy waszej, mej nad życie ukochanej Adelajdy. Przerzekliście mi ją święcie, dla niej bęz dom w kraj świata..
— Ha! Ha! Ha! — zaśmiali się rycerze.
— Śmiecie się? Co to znaczy?
— Chcesz wiedzieć co to znaczy??
— Tak.

— Za psa słowiańskiego krewnei księząt nie-mieckichnie wydamy!!!

Jedzie przez lasy Mściwoi jakby zmysły stra-cił. Drużyna rycerska szepce do siebie i szepce, od ust do ust leci wyraz: oszalał..

Książe Bernard z nadmiaru podziwu i osłu-pienia wyjść nie może.

— Zmysły straciłś pacholku!

— Prawdę mówię.

— To być nie może! Wyjechał na łowy, wy-jechał zapewne w gości..

— Nie mój panie. Wszystko zabrał, na zawsze zamek opuścił.

— Kto ci to mówił?!

— On sam.

— Co słyszałeś?!

— Po szczęście moje jada.. — mówił do mnie.

— Kiedy to było?

— Dwa dni temu przybył do Braniborza go-niec z Werony.

— Z czem przyjechał?!

— Ojciec Wilhelma uratował cesarzowi Ot-tonowi życie. W bitwie pod Basantello zasłonił go własnymi piersiami, poległ, krwi rozlał za swego monarchę. Przypomnił sobie cesarz dług swój, przypomniał przysięgę, że synowi zbawcy za krew ojowska zapłaci. Wysłał gońca, któ-ry przyniósł Wilhelmu wiści, że ziemie i księstwo otrzymał, hrabia i lennikiem cesar-skim zostanie, skarbami cesarz Wilhelma ob-sypie, księżniczke krwi dać mu za żonę..

— Czy tak..

— Przysięgam, panie.

— Złości mnie to i gniewa — rzekł do Dietri-cha Bernard.

— Za gościnę i dach należało nam się od Wil-helma przynajmniej dobre słowo.

— Czy potrzebujesz mnie jeszcze, książe? — zapytał pacholek.

— Odchodzę, panie.

— Mówiono mi — rzekł po odejściu pacholka Dietrich — że Wilhelm w naszą nieobecność do Adelajdy czule się wierznił..

— To nieprawda. To być nie może.

— Kto wie..

— Nasza synowica nie przyjęłaby bez ślubnej poręki westchnień ziemka, bez obrączki, która narzeczonych serca wiąże. Ona jest godną na-szej rodziny, godną naszej krwi..

— Daj Boże, żeby tak było.

Drzwi zakłatały nagle. Do komnaty wpadła sędziwa Kunegunda. Oczy wystraszone, lewa ręka drżąc na łasce, prawica rozbujała piersi.

— Czy to prawda, Bernardzie? Czy to praw-da, bracie?

— O co pytasz?

— Ze Wilhelma..

Zerwał się Bernard z ławy.

— Cóż was obchodzi Wilhelm?! — zawołał gniewnie, obcy człowiek..

— Obcy? O tak.. obcy..

— Oczywiście, że obcy. Jest dobrze — niema go jeszcze lepiej.

— Mów mi, Bernardzie, czy to prawda..

— O co ci, siostrze, chodzi?

— Uciek!?! Haniebnie uciek!?!

— Zapewne, że haniebnie. Nie pozdrowił na- na odjeżdżnym, nie podziękował za gościńny dach

— Czy to prawda, że on Adelajdę, która mu za-stąpiła drogę, odtrącił, klęcząc obok..

Książe szeroko wytrząszyl czerwone oczy.

— Adelajdę? Jaktó. Adelajdę?

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wyjaśnienia i porady w sprawach ogłoszeń zupełnie bezpłatnie w Administracji Kraków, Dunajewskiego 7. Telefon 2502

OGŁOSZENIA

Administracja ogłasza od godziny 9-1 w południe i od godziny 4-7 wieczorem.

Plan odjazdu pociągów z Krakowa.

Czas odjazdu	Nr. poc.	Rodzaj pociągu	Kierunek i przyjazd do stacji węzłowych, wzgl. mających połączenie od poc.								Wyjazd z peronu
			Szczak.	Lubow.	Częstoch.	Piotrków	Kielce	Kielce	Warszawa	Kielce	
0:50	16	Osob.	2:27	3:17	4:15	5:00	5:25	6:34	12:50	I	
6:4	2	Posp.	8:10	8:45	10:20	12:2	13:39	14:4	1:10	II	
10:50	12	Osob.	12:27	13:27	15:24	18:05	19:30	20:35	22:45	II	
17:00	912		Szczak.	Granica	Strzemię	Kielce	Kielce	Warszawa			
			18:53	19:10	19:44	0:26	3:16	5:09	8:45	I	
19:45	14		Szczak	Częstoch.	Piotrków	Kielce	Warszawa				
19:55			21:11	22:20	0:45	3:53	5:25	6:47	8:55	II	
23:00	6	Posp.	0:44	1:23	3:07	5:30	6:40	7:44	9:20	II	
13:35	1123	Osob.	TRZEBINIA przyjazd 14:11								II
			Trzebina	Uwięcim	Uwięcim	Piotrowice					
5:00	24		5:57	6:30	7:31	9:30				II	
			Trzebina	Uwięcim	Piotrowice	Bogum.	Przerów	Wielka	Praga		
6:05	206	Posp.	6:53	8:14	11:15	12:28	15:04	20:14	21:15	IV	
			Trzebina	Uwięcim	Uwięcim	Piotrowice					
11:40	26	Osob.	12:37	13:30	14:11	16:20				II	
14:45	112		15:51	16:45	17:26	19:50				II	
			Przerów	Uwięcim	Kielce	Warszawa					
8:20	124		9:25	10:57	11:38	12:31	12:40			II	
13:00			19:57	21:46	22:30	23:55				II	
17:40	122		18:37	20:10	20:50	21:50	22:10	23:51		II	
			Tarnów	Depca	Rzeszów	Przeworsk	Jarosl.	Przemysł	Lwów		
0:14	1	Posp.	1:41	2:24	3:20	4:18	4:31	5:19	7:15	I	
9:20	49		10:47	11:30	12:26	13:14	13:48	14:38	16:25	I	
10:10	21	Osob.	11:25	13:47	15:15	16:38	17:06	18:09	21:15	I	
19:55	23	Osob.	21:66	23:05	0:30	1:54	2:3	3:34	6:40	I	
23:10	25		1:25	2:53	4:22	5:42	6:12	7:30	10:45	I	
14:35	225		TARNÓW przyjazd 17:00								I
19:20	228		TARNÓW przyjazd 22:5								I
			Tarnów	Depca	Nowawod	Nowawod	Lublin				
7:05	721		9:26	10:29	11:57	21:10				I	
18:50	723		21:10	22:17	23:17	8:05				I	
			Tarnów	Stroża	Nowa Sącz	Nowa Sącz	Nowa Sącz	Przyjazd 3:00			
20:55	613		23:10	1:28	Sambor 18:35	Stry 13:48	Stansl. 16:22			I	
			13:10	15:22	Nowa Sącz 16:13	Stry 4:16	Stansl. 6:55			I	
Od 1/VI do 30/IX	6:15	Posp.	Tarnów	Stroża	Nowa Sącz	Krynica	Jasło	Lagóra			
			6:49	8:47	10:04	13:07	10:40	13:25		I	
			Skawina	Kawarja	Jasna	Czajówka	N. Sącz	Lagóra			
Od 1/X do 31/V	6:10	Posp.	9:48	10:30	11:23	12:52	—	10:01		III	
			13:25	14:28	16:42	18:35	21:57	21:52		I	
22:10	1216		28.11	1:16	3:04	6:20	6:15			I	
7:50	221		TARNÓW przyjazd 9:00								II
8:22	1411		WIELICZKA								I
			14:10	14:18	14:52	Oświęcim	16:43			I	
20:25	1415		WIELICZKA przyjazd 20:56								III
14:20	6213		KOŃCZYCZÓW								III

KTO CHCE TOWARY?
 Po najniższych zapłaconych cenach niech napsze, lub przyjeżdżając do ŁODZI, uda się do sklepu fabrycznego **M. Bryl**, ul. Piłkowska Nr. 58, w podwórzu III wejście. Gdzie są do nabycia w resztkach i w sztukach białe i kolorowe płótna na bieliznę i pościel, towary na wafy i poszwy, tkaniny, barwione, caży, chustki, pończochy, obrusy, kołdry, również szwajety, sukna, kórty i welny na damskie i męskie ubrania, kostiumy, płaszczki i suknie i wiele innych towarów. **Uwaga!** Wysyłam pocztą za zaliczką odcinki i resztki w każdej ilości po otrzymaniu zadatku. Cenników i próbek nie wysyła się. 0232

Poszukuje się
 poważnych kupców na większe ilości pierwszorzędne gospodarstwa rolne, każdego rodzaju fabryki i przedsiębiorstwa.
 Dom Rolniczy i Kom. sowa-Handlowy Paiewy (Wlkp.) Rynek 9. Tel. 38.

Zachodnio Małopolski Związek Bruttovcw
 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
 w Krakowie, ulica Karmelicka 27, Telefon 2186
 przyjmuje wpłaty na udziały w Spółce, iakoteż udziela wszelkie informacje w sprawach naftowych.

WAŻNE DLA PROWINCYI!

Posiadamy na składzie w ograniczonej ilości wykwintną czarną sukno „BOSTON CREPO” i wysyłamy każdemu, kto przyśle nam swój adres pocztą za zaliczeniem:

- 1) 3 metry na ubranie męskie tylko za 7000 Mk. „BOSTON CREPO” jest to materiał w wyjątkowym gatunku bardzo trwały, efektowny, o wyrobie jedwabno-miękkim i dlatego niezbedny dla każdego z pań, który pragnie zaopatrzyć się w eleganckie ubranie. Kolor wyjątkowo ciemny.
- 2) Tęż gatunku materiał specjalnie na kostiumy damskie „BOSTON CREPO” 4 metry na cały kostium Mk. 8850. Kolor czarny, granatowy, kewerkolowy.
- 3) Kupon na spodnie. — Elegancki materiał na spodnie wyrobiony z zagranicznej wełny, największy rozmiar za 2700 Mk.

BEZ RYZYKA! Kupujący niczem nie ryzykuje, gdyż jeśli towar się nie spodoba, zwracamy pieniądze w całości. Opakowanie i koszty pocztowe na rachunek kupującego. Przy zamówieniu 3 odcinków, opakowanie i koszty pocztowe na nasz rachunek. 8216

Skład sukna, M. BERNSTEIN i Ska, Białystok, ul. Kościuszki Nr. 3c.

Gospodarstwa

różnej wielkości oraz kamienice, piekarnie, rzeźnictwa, sadyby kolonialne, hotele, restauracje itp. ma na sprzedaż najstarsze i najpoważniejsze biuro pośrednicze na miejscu. 5945

F. Łakomy, Leszno

(Wlk.) Plac Dr. Metziga 20. Telefon 310.

miły wianek, motorowy z tartakiem

wiatraki, hotele, wille, gospodarstwa, zakłady masarskie, piekarnie, restauracje, domy miejskie wielki wyodr.
KLAIBOR, Bydgoszcz, ulica Jagallońska 4. 6211

CUKIERNICY!!

Różne walce, prasy, stanki, maszyny do irysów, różne etykiety również do herbacianek, Masło kakaowe, kakaო bonowe, Farby, smaki, waniline, syrop Agar-Agar etc. poleca **P. FANCMAN, Warszawa, Sto-Jerska Nr. 36. Tel. 72-57.**

Związek ubezpieczeniowy

Przemysłowców polskich w Warszawie

Reprezentacja w Krakowie

Rynek Kleparski 9, I. piętro 8213

przeprowadza ubezpieczenia od ognia, kredyty, tudzież transportów kolejną na najprzystępniejszych warunkach.

„SZCZUTEK”

Lwów-Warszawa-Kraków-Poznań-W. lno

Jedyny w Polsce barwny tygodnik satyryczno-polityczny o tendencjach bezpartyjnych.

Najpoczytniejszy organ satyry, śmiechu i humoru, który rozchodzić się co tygodnia w nakładzie 20.000 egzemplarzy dociera do najdalszych kresów Rzeczypospolitej. — Współpracownictwo najwybitniejszych sił malarzskich i literackich. W tych dniach opuszcza prasę specjalny i bogato ilustrowany numer karnawałowy z rysunkami G. Gouss'a, S. Kellera, Kościuszkiewicza, oraz pracami literackimi Henryka Zbierzchowskiego, W. Kaorta, S. Przybylskiego, J. Guranowskiego i wielu innych. — W przygotowaniu specjalne numery: zimowy i teatralny.

Cena pojedynczego numeru 60 Mkp.
 Abonament kwartalny 800 Mkp.

Specjalny dział reklamy artystycznej na wzór tygodników zagranicznych.

Wychodzi każdego czwartku, wszędzie do nabycia.

Adres Redakcji i Administracji
Lwów, ul. Zimorowicza 5.

WYDRÓBNE OGŁOSZENIA

WYDRÓBNE OGŁOSZENIA

WYDRÓBNE OGŁOSZENIA
Pracownica poszukująca dłuższą służbę...
8292

Z mężczyzną ze sfer inteligentnych nawiąże wesołą korespondencję niemiecko-polską. Zgłoszenia do Admin. Gońca pod „Mała szatanka”.

ROZNE

MASZYNY DO PISANIA, kasy kontrolne przyjmuje do naprawy specjalista Juliusz Hecker, Kraków, Marka 20, 8076

Zdolna krawcowa szyje prywatnie garderobę damską i dziecięcą. Zgłoszenia pisemne do Adm. Gońca pod „Krawcowa”. 8292

Główny miesięczny kurs francuskiego, angielskiego i niemieckiego (komplety dla dzieci). Wpisy przyjmuje Zarząd, Grodzka 60 od godz. 6-7 (Sokoła ewangelicka). 8287

Młoda panna inteligentna, chętnie wyjedzie na wieś jako opiekunka chorego. Pisemne zgłoszenia do Admin. „Gońca Krakowskiego” dla „Opiekunki”. 8274

Przyjmę kilku studentów na mieszkanie za prowizję i dopłatę. Wiadomość: Pędzicnow 6, w sklepie.

Fortepian do wynajęcia na godzinę, Kraków—Podgórze. Rękawka 12, l. p.

Zmienię fortepian marki Stein na pianino. Wiadomość: Kraków—Podgórze, ul. Rękawka 12, l. p.

NA KARNAWAŁ! Haftuję ręcznie toalety wieczorowe według żądań w 24 godziny. Floryańska 9. 810

Parowa fabryka ciast i cukrów **STANISŁAW GURGUŁ** w Jarosławiu zawiadamia wychodźców że fabryka jest częściowo w ruchu. Wyrabia się: biszkopty, makaroniki, ciasta deserowe, miodowniki, marmeladę śliwkową i jabłkową 5533

Młyn wodny 40 morgów ziemi, wiatraki, piekarnie, masarnie, kuźnie, gospodarstwa, po 400, 75, 72, 64 morgi i mniejsze oraz wiele domów miejskich i wiejskich, hotele i inne przedsięwzięcia poleca: **Kiabor** 8289 Bydgoszcz, Jagiellońska 4.

Aptekom, Drogueryom dostarcza Neo Fostatynę Garena, Dom Agencji-Handlowej, Michał Noweński, Kraków, przedstawiciel na Małopolskę. 8294

LIENWSZUMŁĘNE i sianie rozgazowane w kraju **POLSKIE TOWARZ. UBEZPIECZEN** w działach od ognia, kradzieży, transportów i szyb, poszukuje inspektorów i zastępców w miastach i większych centrach przemysłu i handlu. Pierwszeństwo mają rutynowani inspektorzy i zastępcy Towarzystwa ubezpieczeń, posiadający reprezentacyjny lokal. Warunki korzystne, prowizja, pauszal, ewent. stała pensja produkcyjna. Zgłoszenia do biura „PRASA”, Kraków, Karmelicka 1. 16, pod „ASEKURACYA”. 8212

MASKI WARSZAWA
ul. Siska 16 M. 3. 6135

„Verda Stelo”

A. Marczewski i Ska w Samborze poszukuje kapitalistów, którzyby wykupili z rąk niemieckich 3 wielkie młyny parowe w łącznej cenie 1 miliarda Mk. i inne wielkie przedsiębiorstwa i majątki.

Wywiadowcy nasi podadzą nam jak najrychlej adresy najzasobniejszych a przedsiębiorczych kapitalistów w swych okręgach

Laboratorium chem. pharm. Apt. Kowalski Warszawa, Senatorska 6 poleca:
Granulose Russjen, przeciwdziałający kaszlowi i katarom.
Digestive Russjen, pastylki przeciw zgadze i niedomaganiom żołądka.
Sanol, proszek do zębów, desynfekcja.
Klaviole usuwa odciski.
Crinol wzmacnia cebulki włosów i usuwa łupież.
Crinol maść na porost włosów.
Pigulki silowoczące wzmacniają nerwy.
Pigulki reformujące oczyszczające.
Dentalon, pasta do zębów, desynfekcja.
Sudoryn usuwa pot nóg i rąk.
Do nabycia we wszystkich aptekach i drogueryach.
Głównie zastępstwo i skład w aptece pod „Gwiazdą” K. WISZNIĘWSKIEGO Kraków, ul. Floryańska 15, Telefon Nr. 31.

Pokój i kuchnia

bez mebli lub 1 duży pokój, w którym możnaby ustawić piecyk kuchenny, dla małżeństwa z małym dzieckiem

poszukiwane!!!

Korzystny czynsz! Za pośrednictwem lub odpowiednie wskazówki sowitza nagroda! — Łask. zgłoszenia pisemne przyjmuje z grzecznością p. A. Dacków, d7061 Drukarnia Ludowa, Dunajewskiego 5.

Makę, zboże

(wagowo) poleca po cenach konkurencyjnych **D/H J. Goichrach i Ska** ROWNO (Wolyn) Biuro: Szosowa 87, składy: Dupleńska 2.

MAJĄTKI, realności, tereny, fabryki, piekarnie, masarnie, kuźnie, gospodarstwa, po 400, 75, 72, 64 morgi i mniejsze oraz wiele domów miejskich i wiejskich, hotele i inne przedsięwzięcia poleca: **Kiabor** 8289 Bydgoszcz, Jagiellońska 4.

„VERDA STELO”

(A. Marczewski i Ska) w Samborze. Liczne bowiem i codziennie świeże zlecenia wykonujemy najchętniej dzięki bardzo gęstej sieci agencji w całym kraju. W nieobsadzonych dotąd miejscowościach przyjmujemy nadal agentów i wywiadowców na bardzo korzystnych warunkach.

KOŁDRY

puchowe, na wełnie i wace, materace, poduszki, pierze gęsie, powijacze dla niemowląt przez P. T. lekarzy zalecane.

Stare kołdry i materace przyjmują do przerobienia.

M. Matusiewicz, ul. Poselska 20.

BACZNOŚĆ! Firma moja jest jedyną katolicką w Krakowie, która wyrabia pościel. Do sklepów nie robię, przez co Szan. P. T. Publiczność ma możność zająrzeć się wprost od producenta 8266

Dwie sensacyjne powieści

II. wydanie

1. **Tajemnice Sahary** Piotra Benoit. romantyczna, fantastyczno-przyrodnicza powieść, nagrodzona przez Akademię Francuską.
2. **Człowiek, który wrócił z tamtego świata** G. Leroux'a, roman: wstrząsający grozą tragicznych zdarzeń przedstawiający zjawiska ze świata medyumizmu i spirytyzmu.

II. wydanie obu powieści na wyczerpanie

Jak długo zapas starczy, przesyła Administracy „Gońca Krakowskiego”

obie wymienione powieści

za cenę premii **Mk 200**

(już z kosztami przesyłki pocztowej).

Należytość należy uiszczyć w góry.

Dla P. T. Prenumeratorów „Gońca Krakowskiego” wyjątkowa cena **Mk 150.**

!!! Wiedza to potęga !!!

Następujące książki naukowe z dziedziny nowoczesnej wiedzy poleca:

KSIĘGARNIA ANTYKWARSKA	
M. Wahń w Przemyślu, Słowackiego	
Forel Prof. Zagadnienia seksualne, 2 tomy	Mk 1200
Wydanie nowe	
Potęga myśli w życiu codz. i w walce o byt	850
Potęga sugestii	850
Potęga spirytyzmu	350
Potęga hypnotyzmu	850
Potęga energii	350
Ekperymentalna hypnotyzm	270
Hypnotyzm i spirytyzm	850
W. nominalizm	260
Medjumizm	800
Dowody istnienia świata duchowego	260
Ja-nowidzenie	200
Tajemnice powodzenia w życiu	260
Kształcenie pamięci	850
Yoga. Tajemna wiedza Indyi	350

Książki wysyłamy tylko za poprzednim nadesłaniem należytości przekazem pocztowym. — Zaliczkę książek nie wysyłamy. 8207

OGŁOSZENIE.

URZĄD EMIGRACYJNY

w Warszawie, Królewska 23, zawiadoma, że **zakupywać będzie wagonowo:** makę szerszą, fasolę, groch, kawę ziołową, sykerę, młoko skondensowane, marmeladę, herbacę, sól, mydło, owoce, siarę, cegły, ocet, drzewo, papier, smołę i wapno. Ceny winny być kalkulowane za kilogram, loco wagon stacya załadowania na terenie Rzeczypospolitej, względnie loco skład Warszawa, wyłącznie w markach polskich. Każdy produkt należy oferować oddzielnie w zaklejonej kopercie z napisem „Ołerta n...”. Na ofercie winna być naklejona marka stemplowa za Mk. 10. — Oferty nieakceptowane pozostaną bez odpowiedzi. — Komisya rozpatruje oferty 1. 10 i 20 każdego miesiąca. 6208

MASZYNY DO PISANIA!

i RACHOWANIA!

nawet zupełnie zniszczone

przyjmuje do gruntownej naprawy i czyszczenia

Pierwsza w Małopolsce Pracownia dla naprawy maszyn biurowych

Wykonuje dokładnie, prędko i pod gwarancją 8266

W. KEYHA, mechanik, Kraków, Floryańska 3.

Fabryka Przeworów Cnemicznych Inż. T. Grabiański i D. Myśliborski

w Łodzi, ul. Piotrkowska 62. — Telefon 595. Adres telegraficzny: „Chemikal” — Łódź. poleca: 8021

SZKŁO WODNE

w ładunkach wagonowych i beczkach